

Visitaforedrag Rossabø menighet

18.-23. april 2023

Innledning

Tirsdag morgen reiste jeg fra Stavanger, over den blikk stille fjorden og ankom min fødeby Haugesund som lå og badet seg i morgensolen. Denne uken har jeg hatt gleden av å få være på visitas her i Rossabø menighet, hvor jeg har fått observere en dyktig stab, møtt engasjerte ildsjeler, opplevd varme fellesskap og sett en menighet som er en møteplass for mennesker i nærområdet. Kirken har mange aktiviteter, og det er mye som skjer her, men først og fremst er ikke kirken en aktivitet, men et åpent rom. Som mennesker trenger vi møteplasser der vi kan snakke om de viktige og vanskelige tingene i livet, og vi opplever at kirken er med på å skape slike møteplasser. Kirken er rommet for stillhet, undring, samtale og ettertanke.

Bispevisitas som tradisjon har røtter helt tilbake i Det nye testamente, i den tidens kontakt mellom kirkeledere og menigheter. Det har vært tilsynsoppgaver i kirken helt siden bibelsk tid og biskoper med en kirkelig funksjon som i dag er nevnt klart allerede rundt år 100. At kirken både lever lokalt og henger sammen som én kirke har fulgt Jesus-bevegelsen helt fra starten.

Målet med en bispevisitas er å inspirere til engasjement og fornyelse. Det står først i visitasreglementet. Visitasen har en tilsynsfunksjon overfor menigheten, og tilsynet blir forstått som støtte, inspirasjon og veiledning. Når vi er på visitas, tar vi høyde for at menighetene i Den norske kirke både er selvstendige og henger sammen. Vi ønsker å se og lære av menigheten, takke for det som blir gjort av innsats og tenke sammen om veien videre. Det er spennende og givende å være på visitas!

Før visitasen skriver menigheten en forhåndsmelding. Det er et spennende dokument. Fra Rossabø fikk vi en fyldig og god rapport. Den anbefales for alle som vil oppdage mer av alt som skjer her og tenke gjennom hvor menigheten er og skal være framover.

Stabsmøte og aktiviteter

Visitasen startet med et stabsmøte rundt bålet i Siloen. En andakt om temaet Håpsfellesskap gav oss en flott inngang til en felles samtale om arbeidet i menigheten.

Vi møtte en stab med godt samhold, omsorg for hverandre og stort engasjement for menigheten. Dere er heldige som har folk med hjertet i arbeidet, som yter en stor innsats og tar med seg mye varme og omsorg inn i fellesskapet. Vi ser at Rossabø er et godt sted å arbeide og hører at staben også er ekte takknemlige for samarbeidet med frivillige medarbeidere, menighetsråd og alle som er innom, av og til eller ofte.

Etter stabsmøtet deltok vi på et varmt og engasjerende møte med deltakere på «Åpen kirkestue», som samler folk i alderen 60 ++. Dette er et viktig møtested på dagtid med fellessang, opplesning av dikt og historier, måltid, utlodning og bibelfortelling.

Veien gikk så videre til en samling med 4T6. Elever fra 4-6.klasse møtes etter skoletid i kirken der de kan gjøre lekser, har ulike aktiviteter og spiser et enkelt måltid. Elevene hadde forberedt spørsmål til biskopen for å bli bedre kjent med meg og med selve bispegjeringen.

På onsdag kveld møtte vi engasjerte, stolte og frimodige ungdomsledere til en pizzakveld i siloen. I tillegg til å spise pizza, bestod programmet av både leker, presentasjon av ungdomsklubben og et inspirerende innlegg av prostens. Biskopen avsluttet kvelden med en andakt.

Skoler og Barnehage

Kirken har et samarbeid med skoler og barnehager i området. Vi møtte ledere fra 6 barnehager som kom med mange svært gode tilbakemeldinger på samarbeidet. Særlig ble jule- og påskevandringene trukket frem, i tillegg til den gode samarbeidsrelasjonen til menighetspedagogen. Lederne utrykte også en stor takknemlighet for at kirken inviterte de til å benytte uteområdene og også gi dem tilgang til toaletter når de hadde barna med på turer i området.

Under samtalen kom det også frem at lederne i barnehagene ønsker enda mer informasjon om aktiviteter som skjer i kirken. Dette kunne kanskje åpne for nye samarbeidsmuligheter, som for eksempel å besøke Åpen kirkestue og synge for de på en samling?

Kirken på sin side inviterte barnehagenes ledere til å låne kirkens lokaler til for eksempel fagdager. Muligens kunne en organisert noen felles fagdager med menigheten på temaer som er viktig for begge parter, som for eksempel «Barn og sorg»? Kirkens erfaring og viktige bidrag i krisesituasjoner var også viktig å få løftet frem. Som det ble sagt så fint: «Det er i fredstid vi må snakke sammen for å stå best rustet når en eventuell krise oppstår».

Fellesråd og Menighetsråd

Møte med Fellesrådet var inspirerende. Sammen med Kirkevergen har de vært pådriver for utbyggingen av kontorfløyen i Rossabø kirke. Lyse og imøtekommende lokaler som har gitt staben nye møteplasser til samhandling og kreativitet innenfor menighetsarbeidet.

Fellesrådet arbeider med en plan for fornying av grøntområde ved kirken til en park som kan brukes av nærmiljø, skole, velforeninger og kirken. Dette vil gi menigheten en unik mulighet til å være en enda tydeligere møteplass for alle som bor i den søndre delen av byen. I tillegg til å være et naturlig tilholdssted med grønne lunger, aktivitetstilbud og tilrettelagte møteplasser kan dette også åpne for muligheten til å organisere større arrangement ute. Kanskje kan en nabolagsfest bli realisert når arbeidet er ferdigstilt?

Jeg fikk møte et menighetsråd som arbeider godt sammen og som utviser et sterkt engasjement for kirken sin. De gav gode tilbakemeldinger på staben sitt arbeide innenfor de aktuelle feltene de har ansvar for. Det ble trukket frem mange gode og viktige ting som menigheten må fortsette å jobbe med. Særlig stolte var de av det flotte og varierte barne- og ungdomsarbeidet.

Samarbeid mellom menigheter i Haugesund.

Det er forskjell på by og bygd i Norge. I bygdene og klart avgrensede byområder og forsteder har folk sterk tilknytning til lokalsamfunnet. Menighetene kan spille på dette når de inviterer. Rossabø har også lokalsamfunnstrekk, men grensene er mye mer flytende, og folk forholder seg til hele byen i forhold til fritid, nettverk og aktiviteter.

Det gir muligheter for kirken til å være et samlingspunkt lokalt, men det hjelper også på å forstå hvordan bymenigheter må tenke litt annerledes om hva slags tilbud de kan lykkes med. Ikke minst gjør det at samarbeid på tvers av soknegrenser kan være et stort pluss for at kirken som helhet kan nå flere og bruke ressurser klokt.

Rossabø har et velfungerende samarbeid med Vår Frelser og Skåre menigheter.

Konfirmantarbeidet er eksempel på et slikt samarbeid. Det er etablert et eget forum bestående av konfirmantansvarlige fra de ulike menighetene som har regelmessige møter og som utarbeider opplegget som tilbys. Ved å forene ressurser til et slikt samarbeid opplever en å få gitt et bedre og mer attraktivt tilbud til konfirmanten. Et annet eksempel er «Barn er Bra»-festivalen.

Møte med kommunen

Det var spennende og berikende å møte kommuneledelsen. Takk for god mottakelse hos ordføreren og kommunedirektør, og for nyttig orientering om hvordan kommunen aktivt legger til rette for at Haugesund skal være en god plass å bo.

Det er et godt etablert samarbeid mellom Den norske kirke og Haugesund kommune, som ble bekreftet i møtet. Blant annet gir leder for Helse/Omsorg gode tilbakemeldinger på kirkens betjening av institusjonene i menigheten.

Kirkevergen og leder av Fellesrådet på sin side er tydelige på at kommunen skal ha ros for vilje og støtte til bygg og anlegg. Det er en god kommune å være kirke i.

Den siste tiden har det vært utredninger og vurderinger på å få bygd et nytt krematorium ved Vår Frelser gravlund. Det ligger nå en politisk bestilling på bordet som kommunen og kirkeverge arbeider sammen med. Under et besøk til gravlunden under visitasen fikk jeg se at det ikke er mer areal for å utbygge. Når en i tillegg blir gjort kjent med at statistikken for året så langt viser at over 50% ønsker kremasjon, vil det være strategisk lurt å realisere disse planene.

Bedriftsbesøk

Jeg har vært på bedriftsbesøk hos «naboen» Haugaland kraft som er en sentral aktør i regionen med produksjon, overføring og omsetning av elektrisk kraft, samt utbygging/drift av fibernetverk. Haugaland Kraft sin visjon «Vi gir kraft til sterke og bærekraftige lokalsamfunn». De har store ambisjoner for sitt eget bærekraftsarbeid. Mottoet for bærekraft er at de må tenke globalt, og handle lokalt. De fikk høre om Rossabø sitt arbeid med Bærekraftsmålene/Grønn menighet og planene om den «Grønne parken» utenfor kirken. Dette skapte interesse hos Haugaland Kraft og de ville bli oppdatert på utviklingen i dette prosjektet.

Barne- og ungdomsarbeid

I Rossabø arbeides det godt med trosopplæring. Det gjennomføres mange tiltak og det er god oppslutning på flere. Staben har flere ansatte som er involvert i arbeidet og det er god bevissthet om pedagogisk tilnærming, også til gudstjenester. Forholdet mellom TOL-tiltak og kontinuerlige tiltak ser ut til å gå «hånd i hånd», og på den måten komplementere hverandre på en god måte. Her er det opplegg for årstrinn, faste aktiviteter, ledertrening og fokus på hele familien.

Menigheten har stabile dåpstall og de legger til rette for dåp når folk ønsker det.

Speiding kombinerer fellesskap, opplevelser i naturen, personlig utvikling og tro – i en ramme som kan følge barn gjennom hele oppveksten og livet ut. Menigheten har en lang tradisjon for samarbeid med speideren tilknyttet deres barne- og ungdomsarbeid. Kirkens lokaler er tilholdsstedet for denne gruppen, og det fortelles mange historier om hvor betydningsfullt dette arbeidet har vært. Jeg håper at dette tradisjonsrike samarbeidet kan fortsette, og tror det kan skje dersom en klarer å finne gode måter å overføre ledelse til unge og talentfulle medlemmer. «Ungt lederskap, voksent nærvær» er en viktig ledelsesfilosofi som alltid har vært viktig for speideren og KFUM-KFUM.

Frivillighet

I menighetsarbeidet er vi stadig opptatt av å få med flere frivillige. Dette kan være utfordrende å få til mange steder. Samtidig viser erfaring at når situasjonen engasjerer nok og bevisstheten om behovet er der – så melder folk seg. Hvordan kan vi kommunisere slik at frivillige kjenner motivasjon og lyst til å gjøre en innsats i diakonien, trosopplæringen, gudstjenesten og kirkens kulturfelt? Noen ganger er det bare et skjema for kjøkkentjeneste og sms-er med ønske om nattevakter på Lys Våken som trengs. Såkalt instrumentell frivillighet, å gjøre en på forhånd definert oppgave, kan selvfølgelig være både givende og fylt av arbeidsglede. Men skal vi la frivillighet og menighetsliv gå hånd i hånd og berike hverandre, må også den organiske frivilligheten finne sin naturlige plass. Organisk frivillighet vokser fra grasrota og oppleves mer motiverende. Den kan utløse nye ressurser og skape nye tiltak, uavhengig av kirkelige planer og eksisterende virksomhet. Staben/MR er opptatt av å involvere flere frivillige i gudstjenestearbeidet og dette skal være et tema på stabstur i mai.

Diakoni og sykehjemsbesøk

På Bjørgene sykehjem ble vi tatt imot av lederne for de forskjellige avdelingene ved sykehjemmet. Sykehjemmet består av en Aldersdement avdeling, Somatisk avdeling og en Aldershjemsavdeling. De fortalte om et godt samarbeid med sokneprest, diakon og kantor som hadde andakter/sangstunder 1 gang pr. mnd på alle avdelinger, høytidsgudstjenester (påske og jul), tilbud om samtaler og nattverd til enkeltmennesker etter forespørsel.

Besøktjeneste hos hjemmeboende eldre ble løftet fram som et nytt mulig tiltak.

Ungdomsdiakoni er sentralt i det diakonale arbeidet i Rossabø menighet. Tiltak rettet mot barn og unge er grundig behandlet i menighetens plan for trosopplæring og diakoni. Rossabø menighet ble godkjent som Grønn menighet i 2020 og har en egen handlingsplan for dette arbeidet. «Grønt ungdomsarbeid» er et prosjekt som Ungdomsrådet arbeider og som skal prege Ungdomstinget i november.

FN's 17 Bærekraftsmål har fått plass inn i den lokale diakoniplanen hvor det er mange berøringspunkter mellom tiltak og bærekraftsmål.

Planene skal være til hjelp for å skape gode relasjoner og møteplasser. Men diakonalt arbeid er mer en konkrete tiltak og arbeidsoppgaver. Mest av alt så trenger vi den allmenne diakonien som hver enkelt lever ut i hverdagen. Noen ganger trenger mine medmennesker hjelp, og andre ganger trenger jeg deres hjelp.

Kommunikasjon

Kommunikasjonsrådgiveren for menighetene i bispedømmet har uttalt at Rossabø menighet «er norgesmestre i å bruke Skjer i kirken». Menigheten har en flott og oversiktlig hjemmeside.

Nettside og menighetsblad er ikke alltid like synlig i menighetens aktiviteter, men undersøkelser viser at dette er viktig kommunikasjonskanal for å nå bredden av folk som bor i et sogn.

I tillegg er kommunikasjonsarbeidet som drives i sosiale medier forbilledlig. Det er vel verdt å følge med på Facebook siden som jevnlig blir oppdatert med flott historier og gode bilder.

Det er flott at menigheten prioriterer kommunikasjonsarbeidet, og satser på dette.

Møteplassen – kjerka sør i by'n

Visjonen til Rossabø menighet er: Møteplassen – kjerka sør i by'n.

Jeg har i løpet av uken blitt kjent med at det arbeides aktivt og strategisk med å styrke muligheten for å være en møteplass gjennom prosjektet med utearealene og samarbeidsrelasjoner til nærområdet, kommune og næringslivet. Et godt samarbeid med lokale omgivelser er viktig for en folkekirke.

Menigheten er en del av byen og et nærområde og da er det flott at vi kan be og velsigne dette område. Sognepresten ledet oss på en vandring fra kirken og gjennom den eldre og nyere delen av soknet med en bønn og velsignelse for det området som tilhører menigheten.

Jeg har i tillegg både sett og erfart hvordan kirken på ulike måter allerede er en møteplass. Særlig tydelig ble det på den avsluttende konsert med mini/maxigospel på torsdag. Her fikk jeg også se hvordan misjonsavtalen ble løftet frem for å både understreke for alle som var tilstede at vi også er en del av den verdensvide kirken og at dette står i sammenheng med vårt engasjement lokalt.

Vi er betrodd å bygge menighet i en åpen folkekirke. Fra de tre håndfull vann til de tre skuffer jord har vi i DNK en sjelden anledning til å velsigne en stor, stor del av vår befolkning.

«Det er å være en kirke som er til stede der folk er. Å være en kirke som forkynner budskapet om Jesus Kristus og som formidler kjærlighet til medmennesker gjennom møter, gudstjenester, omsorg og opplæring i den kristne tro.» En følge av at denne målsetting er et ønske om at barna kan blomstre, at ungdommen kan føle seg hjemme, at par og familier kan kommunisere, at enslige kan oppleve fellesskap, at eldre blir sett og kan føle seg til nytte.

Menighetens sammensetning og samfunnets utvikling endres med tiden og nye behov oppstår. Folkekirken kommer til å leve videre så lenge det finnes menigheter som Rossabø!

Anne Lise Ådnøy

Biskop i Stavanger bispedømme